

(найменування кафедри)

Завідувач кафедри

(*nidnuc*)

“ ” 2019 p.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»

(шифр та найменування спеціальності)

на тему: «**НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПОТУЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (на прикладі ПрАТ «ТЕХНОЛОГІЯ»)**»

студент факультету ЦЗФН

Беліков Роман Данилович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Малишко Валерій Семенович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

З М І С Т

ВСТУП	3
РОЗДІЛ : ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПОТУЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Сутність виробничої потужності та її види.....	5
1.2. Розрахунок виробничої потужності та її значення.....	10
1.3. Система показників виробничої потужності.....	19
РОЗДІЛ : АНАЛІЗ СТАНУ ВИРОБНИЧОЇ ПОТУЖНОСТІ ПрАТ «ТЕХНОЛОГІЯ»	30
2.1. Техніко-економічна характеристика ПрАТ «Технологія».....	30
2.2. Аналіз стану виробничої потужності підприємства.....	38
2.3. Аналіз ефективності використання виробничої потужності підприємства.....	43
РОЗДІЛ : НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПОТУЖНОСТІ ПрАТ «ТЕХНОЛОГІЯ»	49
3.1. Фактори впливу на величину виробничої потужності підприємства.....	49
3.2. Заходи щодо підвищення використання виробничої потужності підприємства.....	56
ВИСНОВКИ	0
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Ефективне використання основних засобів і виробничих потужностей має велике значення як для підприємства, так і для економіки країни в цілому. Повніше використання основних засобів на підприємстві веде до зменшення потреби у введенні в експлуатацію нових виробничих потужностей, до збільшення випуску обсягів продукції та підвищення рівня її якості (а значить, і прибутку), прискорює їх оборотність, що значною мірою сприяє вирішенню проблеми скорочення розриву в термінах фізичного і морального зносу, прискорює темпи оновлення основних засобів.

Дослідженню актуальних економічних проблем формування і функціонування виробничих потужностей, методам їх визначення, ресурсному забезпеченню й ефективності використання присвячено роботи Різник Н.О., Хуторського П.О., Підпанока А.О., Осипова В.І., Мартинюк І. М., Несторишена І.В., Кулько І.В. та інші. Незважаючи на велику кількість і різноплановість досліджень, недостатньо вивченою залишається проблема ефективного використання виробничої потужності підприємств певних галузей. Все це й обумовило вибір теми даного дослідження.

Таким чином, практична значимість проблеми, що винесена в заголовок кваліфікаційної роботи, зумовлює актуальність її дослідження.

Мета дослідження полягає в визначенні виробничої потужності підприємства та обґрунтування підвищення виробничої потужності ПрАТ «Технологія», а також формулювання висновків та узагальнень, що стосуються вказаної проблеми.

Мета роботи передбачає виконання таких завдань:

- дослідити поняття і види виробничої потужності, чинники, що її визначають, послідовність розрахунків;
- вивчити методику розрахунку виробничої потужності;
- охарактеризувати систему показників виробничої потужності

підприємства;

- надати техніко-економічну характеристику ПрАТ «Технологія»;
- проаналізувати стан виробничої потужності підприємства;
- здійснити аналіз ефективності використання виробничої потужності підприємства;
- визначити фактори впливу на виробничу потужність підприємства;
- запровадити заходи по підвищенню використання виробничої потужності

Об'єктом кваліфікаційної роботи є процес використання виробничої потужності підприємства на прикладі ПрАТ «Технологія».

Предметом дослідження при написанні даної кваліфікаційної роботи стали теоретичні та практичні аспекти виробничої потужності підприємства та її стан.

Методи дослідження. Використовувалися діалектичний метод дослідження; метод статистичного аналізу; горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний методи фінансового аналізу; графічний метод.

Інформаційною базою дослідження є закони України, наукові публікації, фінансова, оперативна та статистична звітність ПрАТ «Технологія» за 2015-2017 роки.

Практичне значення одержаних результатів може бути використано у діяльності ПрАТ «Технологія» для підвищення ефективності використання виробничої потужності підприємства.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (33 найменувань) і 2-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 68 сторінки. Основний зміст викладено на 62 сторінках. Робота містить 17 таблиці, 3 рисунка.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження надали можливість зробити такі висновки.

1. Таким чином, виробнича потужність підприємства – це максимально можливий випуск продукції необхідної якості в передбаченій номенклатурі за певний час (зміну, добу, місяць, рік) при повному завантаженні обладнання та виробничих площ у прийнятому режимі роботи з урахуванням застосування передової технології, організації виробництва і праці. Розрізняють перспективну, поточну, резервну, проектну та діючу потужність підприємства.

2. Виробнича потужність підприємства визначається за потужністю провідних цехів, дільниць, поточних ліній, станків (агрегатів) з урахуванням заходів щодо ліквідації «вузьких місць» та можливої кооперації виробництва. У розрахунки виробничої потужності підприємства включають устаткування, встановлене і невстановлене, яке є на підприємстві (крім резервного). Крім того, виробнича потужність розраховується виходячи із максимально можливого річного часу роботи устаткування та використання виробничих площ.

3. При обґрунтуванні виробничої програми виробничою потужністю важливо мати інформацію про рівень її використання на підприємстві. Тому для оцінки реального стану її використання потрібна система показників. Наведена система показників дає змогу отримати інформацію, на основі якої можна провести комплексний аналіз використання виробничої потужності підприємств та його підрозділів, встановити черговість проведення заходів щодо поліпшення використання виробничої потужності та розробити ефективні шляхи реалізації резервів виробничої потужності.

4. ПрАТ здійснює виробництво оболонки декоративної для оформлення пляшок шампанських та ігристих вин, мюзле, етикетувальної продукції, комбінованого матеріалу, поліетиленової плівки, пакетів-

вкладишів з комбінованих матеріалів, та надає послуги по перевезенню вантажів. Продукція підприємства експортується в більше ніж п'ятдесят країн світу й охоплює чотири континенти, основними серед яких є Іспанія, Литва, Бельгія, Киргизтан, Росія, Азербайджан, Польща, Вірменія, Білорусь, Грузія, Молдова. У цілому виробнича потужність ПрАТ «Технологія» використовується належним чином, але на скільки ефективно та які резерви та фактори впливу буде досліджено в подальшому, в цій роботі.

5. Результати аналізу стану виробничої потужності показали, що в 2015 році, в цеху № 3 та № 4 пропускна спроможність устаткування значно перевищила виробничу програму підприємства, тобто майже в 1,4 і 1,7 рази. Протягом 2016 року ситуація в цеху №4 значно покращилася, а в цеху № 3 ще більше погіршала однак на протязі 2017 року ситуація наблизилась до оптимальної, тобто одиниці з причин наведених вище.

6. Коефіцієнт екстенсивного використання виробничих потужностей характеризує в першу чергу лише ступінь використання обладнання у часі. Тобто яку частину корисного фонду часу обладнання було завантажено.

7. Величина потужності підприємства формується під впливом багатьох чинників: склад устаткування, його кількість за видами та структура; техніко-економічні показники використання норми (продуктивності) устаткування, виробничих площ; номенклатура й асортимент продукції (послуг), їх трудомісткість за умови використання даного складу устаткування; фонд часу роботи устаткування (режим роботи підприємства) тощо.

8. Приріст потужності здійснений шляхом введення в дію нових (додаткових) потужностей за рахунок технічного переозброєння, реконструкції або розширення підприємства. На прикладі ПрАТ «Технологія» проведено розрахунок виробничої потужності підприємства та запроваджені конкретні заходи по підвищенню ефективності її використання із здобуттям додаткового прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Березін О.В, Кушнір Н.Б. Завдання та механізми оптимізації структури потенціалу підприємства. *Вісник Національного ун-ту водного господарства та природокористування. Економіка*. 2007. Вип. 4(40). Ч. 2. С. 20–27.
2. Валінкевич Н. В. Організаційно-економічна модернізація підприємств харчової промисловості: автореф... д-ра екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». К., 2015. 44 с.
3. Васильков В.Г., Василькова Н.В. Організація операційної діяльності підприємства : [підручник]. К. : КНЕУ, 2015. 502 с.
4. Виробнича потужність підприємства [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://sites.google.com/site/kostia03061992/planuvanna-obsagiv-dialnosti-pidpriemstv>.
5. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4>
6. Гринкевич С.С., Лозинський В.Я. Роль виробничих критеріїв у формуванні оптимальної виробничої програми. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.pdaa.edu.ua/np/pdf5/15.pdf>.
7. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: [навч. посіб.]. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://pidruchniki.com/15341220/ekonomika/virobnicha_potuzhnist_pidpriyemstva_virobnicha_programa
8. Дорофєєва Л. І. Планування діяльності на підприємстві. Методи розрахунку виробничої потужності [Електронний ресурс] / Л. І. Дорофєєва. – Режим доступу : http://stud.com.ua/23764/menedzhment/metodi_rozrahunku_virobnichoyi_potuzhno.
9. Економіка і фінанси підприємства: Навч. посібник / Степасюк Л.М., Суліма Н.М., Величко О.В.; За ред. В.К. Збарського і В.І. Мацибори. – К.: «ЦП «Компринт»», 2013. 335 с.

10. Економічний аналіз [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fingal.com.ua/content/view/1344/39/1/3>.
11. Єгунов Ю.А. Аналіз досягнення економічних критеріїв у процесі формування виробничої програми підприємства. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.google.com/search?ei=cj7UXMyaGY>
12. Єгунов Ю.А. Планування виробничої потужності в контексті ресурсного обґрунтування виробничої програми підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.google.com/search?ei=cj7UXMyaGY_qrgTy2aagCA&q=%
13. Єлець О.П., Петраш О.Л. Виробнича потужність підприємства та фактори впливу на неї. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 20. 2017 С. 321-323.
14. Коленда Н.В. Методичні підходи до оцінки дієвості управління виробничою потужністю у системі забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск 10. С. 278-282.
15. Красільнікова К.Є. Економічна сутність виробничих потужностей підприємств та фактори, що їх визначають. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2014. № 6. Ч. 1. С. 16–18.
16. Кузнецова І. О. Сучасні концепції формування конкурентних стратегій підприємства / Кузнецова І. О., Кублікова Т.Б // Науковий вісник ОНЕУ. – Одеса, 2017. - № 5 (247) – С.96-106.
17. Кулько І.В. Ефективне використання виробничих потужностей машинобудівних підприємств в умовах перехідної економіки. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2013. № 1 (14) С. 105-110.
18. Мартинюк І. М. Напрямки підвищення використання виробничої потужності підприємства [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://sophus.at.ua/publ/2013_05_30_31_kampodilsk/.
19. Мацюра С.І., Підпанок А. О. Економічні аспекти щодо стану виробничих потужностей на криворізьких залізрудних гірничо-збагачувальних підприємствах. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<https://www.google.com/search?source=hp&ei=TzbUXMWLDuuGwPAPr>

20. Несторишен І.В. Проблеми оцінювання виробничої потужності промислових підприємств в умовах ринку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2011_1/185.pdf.
21. Овчаренко Т. С., Степанова А.А. Розробка інвестиційного проекту створення виробничих потужностей на промисловому підприємстві *Актуальні проблеми економіки*. 2017. №5 (191). С. 116-126.
22. Олійник О. Фактори, що впливають на величину виробничої потужності підприємства *V Всеукраїнська студентська науково - технічна конференція «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання»* С. 73.
23. Осипов В. И. Экономика предприятия : учебник для студ. вузов / В. И. Осипов; Одесский гос. экон. ун-т. – Одеса : Маяк, 2005. – 717 с.
24. Петрович Й. М. Механізм управління використанням виробничих потужностей машинобудівних підприємств *Вісник Хмельницького національного університету* 2009, № 4, Т. 1 13 С.13-15.
25. Підпанок А.О. Еволюція наукової думки трактування поняття «виробнича потужність» *Економіка Крима №1(42), 2013 год* С.161-166.
26. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.help/law/92/>.
27. Проблеми та перспективи ринково-орієнтованого управління підприємствами: теорія, методологія, практика Колективна монографія. *Національний університет Києво-Могилянська академія*. 534 с.
28. Різник Н.О., Хуторський П.О. Сутність та фактори виробничої потужності підприємства. *Економіка і менеджмент. Перспективи інтеграції та інноваційного розвитку*. 2016. Т. 2 : *Стратегічні концепції розвитку підприємства в ХХІ сторіччі*. – С. 77–80.
29. Романенко М.А. Ефективність використання основних виробничих фондів та розробка пропозицій щодо її поліпшення. *Держава і регіони*. 2010. № 3. С. 318–321.
30. Слепян Е.В., Сотченко Ю.К., Ніколаєв С.В. Виробнича потужність підприємства та підвищення ефективності її використання *Економічний*

вісник запорізької державної інженерної академії. 2017. Випуск 1 (07). Частина 1. С. 120-124.

31. Сулима Н. Н., Сухляк Д.Ю. Производственная мощность предприятия : сущность, факторы формирования, методика определения. *Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук*. 2016. №11-1. С. 168–170.

32. Суліма Н.М., Сухляк Д.Ю. Рівень використання виробничої потужності підприємств та напрями його підвищення. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<https://www.google.com/search?ei=VDbUXOfVNYvSrgT4iLIg&q=+Суліма+Н.М.%2C+Сухляк+Д.Ю.+Рівень+використання>

33. Хмурова В. В. Менеджмент підприємницької діяльності : навч. посібник. / Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 284 с.

34. Швець І.Б., Распопов Р.С. Управління виробничими потужностями на підприємствах кондитерської галузі. – Донецк : Норд-Пресс, 2010. – 156 с.

35. Романенко М.А. Ефективність використання основних виробничих фондів та розробка пропозицій щодо її поліпшення. *Держава і регіони*. 2010. № 3. С. 318–321.

36. Шендерівська Л.П., Аладьєва О.Ю. Використання виробничої потужності на поліграфічних підприємствах. *Технологія і техніка друкарства*. 2011. Вип. 2. С. 130–137.